

LHP

- I. Hlavní legislativa se vztahem k LHP**
- II. Postup vypracování LHP**
- III. Součásti a náležitosti LHP**
- IV. Využití LHP vlastníkem lesa**

I. Zákonné normy a předpisy vztahující se k vyhotovení LHP (LHO)

- **A) Základním předpisem upravujícím lesní hospodářské plánování je zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon)**
- HÚL je určen 2. oddíl hlavy čtvrté, a to:
- **§ 24 Lesní hospodářské plány**
- **§ 25 Lesní hospodářské osnovy**
- **§ 26 Zpracování plánů a osnov**
- **§ 27 Schvalování a změny plánů**
- **§ 28 Inventarizace lesů**
- Dále v 1. oddíle hlavy čtvrté § 23 se zabývá zpracováním OPRL

- Zpracování LHP a LHO se bezprostředně dotýká i:
- **§ 6, 7, 8, 9 se zabývá kategorizací lesů** na lesy ochranné, lesy zvláštního určení a lesy hospodářské
- **§ 10 řeší lesy pod vlivem imisí** a jejich zařazení do čtyř pásem ohrožení a osvobození určených lesů od daně z nemovitostí
- Pro vyhotovení děl hospodářské úpravy lesů je důležitý i oddíl první, kde:
 - **v § 2 jsou vymezeny pojmy** obsažené v zákoně
 - **v § 3 se definují pozemky určené k plnění funkcí lesa**

- V hlavě páté, v oddíle prvním, jsou uvedeny zásady hospodaření v lesích:
- **§ 29** se týká **reprodukčního materiálu** lesních dřevin
- **§ 31** obnovy a **výchovy** lesních porostů
- **§ 32** ochrany lesa
- **§ 33** těžby dříví
- **§ 35** meliorací a hrazení bystřin v lesích
- **§ 36** hospodařením v lesích ochranných a v lesích zvláštního určení

- Důležité je, že orgán veřejné správy – státní správa lesů – **může povolit výjimky** z některých ustanovení zákona:
- **z § 31, odst. 2 výjimku** ze stanovené velikosti nebo šířky holé seče a to:
 - na hospodářském souboru přirozených borových stanovišť (**HS 13**) na písčitých půdách a na hospodářském souboru přirozených lužních stanovišť (**HS 19**) do velikosti 2 ha holé seče bez omezení šíře
 - na **dopravně nepřístupných horských svazích delších než 250 m**, nejedná-li se o exponované hospodářské soubory (**HS 21, 31, 51, 71**), do velikosti 2 ha holé seče
- **z § 31, odst. 6 lze povolit výjimku z doby zajištění lesních porostů do 7 let od vzniku holiny**

- z § 23, odst. 4 je možné povolit **výjimku z provádění mýtní těžby úmyslné v lesních porostech mladších než 80 let**
- Výše uvedené výjimky může orgán státní správy lesů **povolit při schvalování plánu nebo při zpracování osnovy**
- **V § 37** stanoví zákon, že hospodaření v lesích je **vlastník lesa** povinen zajišťovat v součinnosti s **odborným lesním hospodářem**, který zabezpečuje vlastníku lesa odbornou úroveň hospodaření v lese podle tohoto zákona a právních předpisů vydaných k jeho provedení

- **Dle § 40 je vlastník povinen vést lesní hospodářskou evidenci o plnění závazných ustanovení plánu a evidenci o provedené obnově lesa v jednotlivých porostech (souhrnné údaje vlastník předává SSL vždy k 31. 3. za uplynulý kalendářní rok)**
- V hlavě osmé jsou uvedeny **kompetence orgánů státní správy lesů (SSL)**, kterými jsou:
 - ministerstvo
 - krajské úřady
 - obecní úřady obcí s rozšířenou působností

- Změny kompetencí státní správy lesů nastaly především se zřízením:
- **krajů k 1. 1. 2001**
- **obcí s rozšířenou působností (ORP) k 1. 1. 2003**
- Působnost schvalování LHP bez ohledu na výměru přešla na krajské úřady
- LHO zadávají a přebírají orgány státní správy lesů obcí s rozšířenou působností* (*např. Městský úřad Trutnov – odbor životního prostředí*)

*ORP v Královéhradeckém kraji

- Broumov
- Dobruška
- Dvůr Králové nad Labem
- Hořice
- Hradec Králové
- Jaroměř
- Jičín
- Kostelec nad Orlicí
- Náchod
- Nová Paka
- Nové Město nad Metují
- Nový Bydžov
- Rychnov nad Kněžnou
- Trutnov
- Vrchlabí

B) Prováděcí předpisy k zákonu č. 289/1995 Sb. týkající se vyhotovení LHP (LHO)

- **Vyhláška Mze č. 84/1996 Sb.** o lesním hospodářském plánování
- **Vyhláška Mze č. 83/1996 Sb.** o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a vymezení hospodářských souborů
- **Vyhláška MZe č. 78/1996 Sb.** o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí
- **Vyhláška MZe č. 101/1996 Sb.**, kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní strážě ve znění **Vyhlášky MZe č. 236/2000 Sb.**

- C) Zákon č. 149/2003 Sb.** o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnicky významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů
- D) Vyhláška MZe č. 29/2004 Sb.**, kterou se provádí zákon č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem
- E) Vyhláška MZe č. 139/2004 Sb.**, kterou se stanoví podrobnosti o přenosu semen a sazenic lesních dřevin, o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnosti o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa

Další zákonné a prováděcí předpisy vztahující se k vyhotovení LHP (LHO)

- **F) Zákon ČNR č. 114/1992 Sb.**, o ochraně přírody a krajiny
- **G) Vyhláška MŽP ČR č. 395/1995 Sb.**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny (*ÚSES, kácení mimo les, poplatky za vjezd do NP, červené seznamy ...*)
- **H) Zákon č. 218/2004 Sb.**, kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- Novelizací došlo k:
 - harmonizaci českých právních předpisů ochrany přírody s právem Evropských společenství
 - vytvoření předpokladů pro vybudování, ochranu české části evropské soustavy Natura 2000
 - pravidel náhrady újmy, která vznikne vlastníkům zemědělských a lesních pozemků v důsledku naplňování cílů ochrany soustavy Natura 2000

- **I) Zákon č. 50/1976 Sb.**, o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (*územní plánování*)
- **J) Zákon č. 219/2000 Sb.**, o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů
- **K) Zákon č. 449/2001 Sb.** ze dne 27. 11. 2001 o myslivosti, ve znění zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 59/2003 Sb.
- **L) Vyhláška č. 391/2003 Sb.**, kterou se stanoví podrobnosti o označování, měření a klasifikaci dříví
- **M) Zákon č. 254/2001 Sb.** o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) a jeho prováděcích předpisů

- *Vláda ČR přijala dne **7. ledna 2004** usnesení č. 9, ve kterém ukládá Mze a MŽP připravit novelu lesního zákona, která se bude velmi pravděpodobně týkat i oblasti hospodářské úpravy lesů*
- *Možná někdy v budoucnu*

II. Schéma postupu při vypracování LHP

1) Speciální šetření

- provádí se především pro potřeby rámcového plánování o **přírodních, technických, společenských a ekonomických podmínkách LHC**
- všechny návrhy učiněné v rámci speciálního šetření se **předběžně schvalují při základním šetření**
- **rámcovým zdrojem údajů** a informací speciálních šetření je **OPRL**, který vyhotovuje ÚHÚL Brandýs nad Labem

1a) Ochrana lesů

- **zjištění dřívějších škod**, příčiny poškození, rozsah a současné rozšíření škodlivých činitelů
- **rozsah a účelnost dosud prováděných opatření**
- **výše ztrát na produkci a jakosti** vzniklých v uplynulém decenniu
- **očekávané ohrožení** lesních porostů, možné škody a ztráty v budoucnu a návrh na odvrácení těchto škod
- **využití dřívějších poznatků ochrannářského průzkumu z minulých LHP**
- **oblasti silně ohrožené polomovými větry** – vyznačení do map a návrh zásadního řešení prostorové úpravy lesa (odluka, rozluka, závora) a šetrných způsobů obnovy
- **zjištění ztrát na zalesnění**
- **šetření následků technického poškození** – hniloba, loupání

1b) Typologický průzkum

- podle typologického mapování se **vymezují HS a rámcové směrnice hospodaření - v případě potřeby revize** typologického mapování
- podklady k **vyhlášení kategorií lesů** ochranných a zvláštního určení (*v nezbytném rozsahu ověřit zmapování extrémní stanovištní řady*)
- při revizi se zaměřit především na porosty, které reprezentují pro oblast specifické (růstové, klimatické a půdní) podmínky a tím i některé **odchylnosti od obecně platných cílů a zásad hospodaření** (tzv. vzorové porosty). **Přehled vzorových porostů** je jedním z podkladů k základnímu šetření
- dále typolog vyhledává vzorové porosty pro **klasifikaci resonančních porostů a pro řešení genetické klasifikace**
- může posuzovat **autochtonní porosty, stav přirozené obnovy, imisní zatížení a fruktifikaci dřevin**
- dále do širšího okruhu typologických prací může náležet: **speciální zalesnění, rekultivace, ozelenění krajiny, plánování parkových a příměstských lesů, plánování školek**

1c) Dopravní průzkum - klasifikace LDS

- **průzkum podmínek a technologie výroby** (terénní poměry, lesnatost, těžební a přibližovací prostředky)
- **plán výstavby** lesních cest a svážnic

1 d) Meliorační šetření

- podkladem **pro rámcové plánování** v LHP, příp. **pro technický projekt**
- půdy **trvale či střídavě zamokřené, rašeliništní**
- výsledky jsou zhodnoceny **v textové části LHP**
- při větším rozsahu plánovaných meliorací se zpracuje **i grafické vyjádření v meliorační mapě**
- většinou však stačí **údržba stávající odvodňovací sítě** – zanedbáváno

1e) Rekreační průzkum

- **posouzení významu** lesních částí pro zdraví a rekreační činnost obyvatelstva
- **navržení lesních částí do kategorií lesa zvláštního určení a příprava doplňků RSH**

1f) Jako další šetření se může provádět: šetření o ekonomických podmínkách, myslivecký průzkum...

2) Základní šetření

- LHP se zpravidla zpracovávají na výměře **od 50 do 20 000 ha**
- Hrozí-li **střet zájmů** oprávněných osob, se koná základní šetření, v jehož rámci mohou právnické a fyzické osoby a orgány státní správy **uplatnit své připomínky a požadavky** na zpracování plánu
- V rámci základního šetření **mohou být předběžně navrhovány a odsouhlaseny výjimky** podle § 31 odst. 2 a § 33 odst. 4 lesního zákona a **rámcové směrnice hospodaření**
- Podkladem pro základní šetření, které **svolává příslušný orgán státní správy nebo vlastník lesa**, je **předběžná zpráva**, kterou vypracovává zpravidla **zpracovatel plánu** ve spolupráci s vlastníkem LHC (odborným lesním hospodářem)
- Je vyhotovena na základě výsledků speciálního šetření a ostatních podkladových prací

- Koná se zpravidla **na jaře roku, ve kterém začínají venkovní taxační práce**
- **Není povinné**, koná se především u větších celků a to v případě, kdy hrozí střet zájmů - tam přímo LZ, §11, odst. 1, **ukládá** svolání zákl. šetření
- **V této fázi přípravy zpracování LHP může vlastník nejaktivněji a nejefektivněji ovlivňovat zásady budoucího hospodaření!!!**

- **Předběžná zpráva** obsahuje zejména:
- **všeobecné údaje** (*identifikaci vlastníka, údaje o zpracovateli, jméno statutárního zástupce, číslo licence a jméno odpovědného zástupce ...*)
- **platnost a návaznost** na předchozí plány, **administrativně správní příslušnost a orientační mapku označení LHC + hranice bývalých LHC**
- **důvody pro vyhotovení LHP, dobu platnosti a předpisy k tvorbě LHP**
- **přehled výměr PUPFL dle k. ú. a druhu pozemků**
- **zhodnocení stavu lesa a dosavadního hospodaření uplynulého hospodářského období a porovnání s předpisy posledního LHP** (mýtní, předmýtní, prořezávky, zalesnění + hlavní příčiny nahodilých těžeb)
- **přehled stávající kategorizace lesa**
- **přehled známých potenciálních funkcí lesa** (aktualizované údaje)

- **definování hospodářských cílů vlastníka** (dlouhodobých i krátkodobých) a stanovení hospodářského záměru na období platnosti plánu
- **návrh řešení ochrany lesa před škodlivým působením biotických a abiotických činitelů**
- návrh na úpravu **genetické klasifikace**
- návrh **výstavby a rekonstrukce lesní dopravní sítě**
- řešení **prostorového rozdělení lesa**
- návrh zařazení SLT a porostních typů do **hospodářských souborů**
- návrh **rámcových směrnic hospodaření** pro vytvořené HS
- **návrh výjimek** podle § 31 odst. 2 a § 33 odst. 4 lesního zákona
- návrh **spolupráce při vyhotovení LHP mezi pracovníky taxační firmy a objednatelem LHP** (*zajištění nových hranic trvalých jednotek rozdělení lesa, spolupráce při zjišťování zásob průměrkováním naplno a statistickými metodami, při vyznačování obnovních těžeb apod.*)
- **návrh termínů a úkolů** spojených s vypracováním LHP

- Předběžná zpráva se předkládá **pozvaným účastníkům předem** v době potřebné k seznámení se s ní (nejméně 14 dní dopředu)
- **Závěry** vyplývající z provedeného základního šetření jsou **uvedeny v zápise**, který je **podkladem pro vypracování návrhu LHP**
- Pokud jsou **odsouhlaseny návrhy předběžné zprávy**, může tato sloužit jako **součást zápisu** ze základního šetření
- **Komise** zástupců oprávněných osob vykoná **základní pochůzku** a na závěr základní pochůzky je sepsán **základní protokol**, který obsahuje **prověřené a zhodnocené údaje z předběžné zprávy** doplněné o závěry a poznatky získané během základní pochůzky

- **Oprávněná osoba:** právnická či fyzická osoba, jejíž práva nebo právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být dotčeny, a orgány státní správy
- Např.: starostové obcí, na jejichž katastru se plán zpracovává, významný vlastník v sousedství, správa vodních toků, orgán ochrany přírody, atd.
- Po schválení plánu se **základní protokol spolu se schvalovacím protokolem veváže do příloh v textové části LHP**

3) Popis stavu porostů a plán hospodářských opatření

3a) Popis stavu porostů

- **Základní součást venkovních prací** souvisejících s vyhotovením LHP. Slouží ke **zjištění současného stavu lesa**
- **Způsob popisu** porostů dle hospodářského způsobu, uplatňovaného na daném území (*hospodářský způsob vyjadřuje způsob obnovy - hospodářský způsob holosečný, násečný, podroštní a výběrný*)
- V praxi je nejčastější **klasická metoda věkových tříd**
- V **bohatě strukturovaném lese** lze použít metodiku tvorby LHP **pomocí statistické provozní inventarizace lesa**
- Metoda používá pojmy **typ vývoje lesa** a **typ porostu**, etát se stanoví deduktivně pomocí celkové zásoby a celkového periodického běžného přírůstu. **U této metody je však problematické splnění informačního standardu a načtení do DS!!!**

- **V lese věkových tříd** - je podstatnou taxační veličinou **věk**
- Popis k **zařazení porostních skupin do HS**, zjištění základních taxačních údajů a stanovení hospodářských opatření
- Základním údajem pro těžební úpravu je **obmýtí** a **obnovní doba**
- Popis porostů navazuje na zákres lesnického detailu do porostní mapy - hranice porostních skupin, případně etáže jako nejnižší jednotky prostorového rozdělení lesa

- Ke zjištění stavu lesa, porostních zásob a pro odvození hospodářských opatření slouží **šetření v porostní skupině**
- V porostu se vylišují samostatné porostní skupiny, pokud se v něm nacházejí **dvě či více částí různého hospodářského tvaru, věku nebo druhové skladby**
- Důvodem pro vylišení porostní skupiny jsou také **výrazné rozdíly terénní nebo stanovištní a hranice katastrálního území**

- Údaje o lese jsou zaznamenány **v hospodářské knize**. Ta dle vyhlášky č.84/1996 Sb. o lesním hospodářském plánování obsahuje :
 - údaje o stavu lesa
 - návrh hospodářských opatření
 - plochovou tabulku
- Údaje o stavu lesa se dle vyhlášky zjišťují a uvádějí **pro nejnižší jednotku prostorového rozdělení lesa** – porost, porostní skupinu, etáž
- Přitom platí, že:
 - každý porost má alespoň jednu porostní skupinu
 - každá porostní skupina má alespoň jednu etáž

- **V záhlaví popisu porostů a porostních skupin je uveden slovní popis k porostu a porostní skupině, kde jsou zdůrazněny významné skutečnosti, nebo popsány skutečnosti, které nelze popsat číselným vyjádřením**
- **Pro porosty se uvádí příslušná přírodní lesní oblast, kategorie lesa, pásmo ohrožení**
- **Pro porostní skupinu se uvádí její plocha nebo výměra a lesní typ**
- **Pro etáže se uvádí plocha etáže, hospodářský soubor, věk a zakmenění**

- **Pro dřeviny se uvádí jejich taxační veličiny** (*zastoupení, střední výška, střední tloušťka, bonita, zásoba a genetická klasifikace*)
- **Lesní typ** – z typologické mapy se přebírá **ten LT, který plošně převládá** v porostní skupině, případně ten, který je **rozhodující pro zařazení do HS**
- **Hospodářský soubor** je charakterizován jednotnými přírodními a porostními poměry a stejným funkčním zaměřením
- **Věk** je údaj o stáří porostní skupiny nebo etáže
 - u starších skupin se **aktualizuje** věk převzatý z předchozího plánu, při **pochybnostech** se ověří **spočtením letokruhů na vývrtnu nebo na pařezech**
 - u uměle založených kultur se uvádí **doba od zalesnění, nebere se v úvahu věk sazenic**
 - u nárostů z přirozené obnovy je věk stanoven **odhadem**
 - v případě různověkých skupin se uvádí **střední věk určený jako vážený aritmetický průměr**

- **Zakmenění** vyjadřuje **poměr redukované a skutečné plochy** porostní skupiny nebo etáže **násobený deseti a zaokrouhlený na celé číslo**. Redukovaná plocha je **součet podílů skutečné a tabulkové zásoby jednotlivých dřevin**
- Zjišťuje se **kvalifikovaným odhadem, relaskopováním nebo průměrkováním naplno**
- **Dřevina** je uvedena **zkratkou** podle vyhlášky Mze č. 84/1996 Sb.
- **Zastoupení dřevin** vyjadřuje procentický podíl redukovaných ploch jednotlivých dřevin z celkové plochy porostní skupiny. Při odhadu se uvádí s **přesností 5%**, u **ekonomicky významných dřevin** lze uvést i zastoupení **nižší než 5%**
- Použijeme-li relaskopování nebo průměrkování naplno, uvádí se s **přesností 1%**
- Dřeviny **zastoupené méně než 1%** se uvádějí **jako vtroušené do slovního popisu** porostní skupiny

- **Výčetní tloušťka** v cm. Zjišťována měřením hlavního porostu ve výčetní výšce (**1,30 m**). Tloušťka středního kmene je určena jako **průměr nejtenčího a nejsilnějšího kmene** hlavního porostu zmenšený o tzv. **odpočtovou konstantu c** (0 až 6 cm podle věku a zanedbanosti porostu). Střední výčetní tloušťka **se uvádí, je – li větší než 7 cm s kůrou**
- **Střední výška** je výška odpovídající střednímu kmenu (**objemově**) jednotlivých dřevin. Je to **průměrná hodnota z 3 - 5 výšek vzorníků každé dřeviny s vyjádřitelným zastoupením** (ve výškově rozrůzněných porostech je třeba změřit **vzorníků více**). Vzorníky jsou vyhledávány po celé ploše porostní skupiny podle střední tloušťky:

$$d_m = (d_{\max} + d_{\min}) / 2 - c$$

kde c je odpočtová konstanta

- Střední výška se určuje s přesností na 1 m

c....odpočtová konstanta podle věkového stupně 0 až 3 cm pro normálně vychovávané porosty

věkový stupeň	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13+
c (v cm)	3	2	1	1	1	0	0	1	1	2
c pro zanedbané porosty (v cm)	4	3	3	3	4-6					

- **Bonitní stupeň** vyjadřuje produkční schopnost dřeviny na daném stanovišti
- **Absolutní výšková bonita (AVB)** udává, jaké střední výšky by porost dosáhl ve 100 letech věku
- **Relativní bonita** – je dána bonitním stupněm – například pro smrk 1. – 9. bonitní stupeň. Převod z AVB je možný pomocí převodních tabulek
- Bonitace dřevin ve stadiu kultur a mlazin se provede **podle sousedních porostních skupin** se stejnými stanovištními podmínkami

- **Genetická klasifikace** - jednotlivé dřeviny porostní skupiny jsou na základě vnějších znaků (*tvar kmene, koruny, zavětvení, ..*) zařazeny do fenotypových tříd. Uvádí se až po dosažení určitého věku, daného pro každou dřevinu
- **Zásoba porostů** (v m³ bez kůry) je **nejčastěji určena dle růstových tabulek**. V porostních skupinách ve věku od 20 let před započítáním obnovy se zpravidla zjišťuje zásoba pomocí **relaskopování**. V částech porostních skupin, kde nelze použít relaskopování (**nehomogenních částech porostních skupin a porostních zbytcích**), se zásoba zjistí **průměrkováním**
- **Poškození** je zjišťováno **dle požadavků vlastníka** – většinou je šetřen okus, ohryz a loupání, ostatní poškození podle místních podmínek (*například požáry, buřeň, václavka...*)

-

3b) Plán hospodářských opatření

- Podrobné plánování se provádí na základě **rámcových směrnic hospodaření, zjištěného stavu lesa a potřeb prostorového uspořádání lesa**
- Podle zákona č. 289/1995 Sb. o lesích, **§ 24**, obsahují LHP ustanovení **závazná a doporučující**
- **Závaznými** ustanoveními LHP jsou:
 - maximální celková výše těžeb
 - minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu
 - pro státní lesy a lesy ve vlastnictví obcí je závazným ustanovením též minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku

3b1) Předmýtní těžba

- Plánování předmýtní – výchovné těžby začíná s nutností první prořezávky a končí zpravidla ve věku 10 let před začátkem obnovní doby
- prořezávky a probírky do 40 let - plocha (u lesů státních a obecních) je závazným ustanovením LHP a s naléhavostí -1(naléhavé) nebo 0 (ostatní). Naléhavost je stanovena s ohledem na stabilitu, druhovou rozrůzněnost a kvalitu porostní skupiny
- probírky nad 40let - plánovány pouze tam, kde to má význam pro přípravu přirozené obnovy, zdravotní stav, kvalitu porostů. Jedná se o zásahy doporučené – s naléhavostí 0
- *Za naléhavé se považují výchovné zásahy, které jsou neodkladné z důvodů zvýšení odolnosti porostů a úpravy jejich druhové skladby (§ 31 odst. 1 lesního zákona)*

- Je-li v porostní skupině navrženo **více výchovných zásahů (naléhavých nebo opakovaných) do 40 let**, zahrnuje se plocha skupiny do součtu minimálního rozsahu pouze jednou
- Je-li v jedné etáži navržen **jeden probírkový zásah do 40 let a současně jeden zásah prořezávky**, považuje se tento případ za opakovaný zásah a plocha skupiny se zahrne do součtu

3b2) Mýtní těžba

- Vodítkem pro stanovení výše mýtní těžby je **dílčí těžební % dané vyhláškou pro HS + stav porostní skupiny** (*rozpracovanost obnovy, výměra a tvar skupiny, povolená velikost seče, zdravotní stav porostu a jeho genetická hodnota*)
- **Výše a umístění mýtních těžeb je povinně součástí LHP:**
 - v celcích s výměrou les. hospodářských a les. zvláštního určení menší než 50 ha
 - v lesích ochranných
 - v I. zónách CHKO, NP, v NPR a PR
-
- Jako doporučený údaj může být mýtní těžba umístěna v těchto případech:
 - neodkladné mýtní těžby pro zpevnění a zvýšení stability porostu
 - neodkladné mýtní těžby v prvních fázích obnovy
 - mýtní těžby k využití přirozené obnovy
 - mýtní těžby v porostech zdravotně silně poškozených, rozvrácených kalamitou, geneticky nebo stanovištně nevhodných
 -
- **Převody, přeměny a rekonstrukce** jsou také řazeny mezi těžby mýtní

3b3) Zalesnění

- Je plánováno u holin, vylepšení, podsadeb a plánovaných mýtních těžeb
- Návrh dřevinné skladby vychází z cílové dřevinné skladby HS

3b4) Podíl melioračních a zpevňujících dřevin (MZD)

- Minimální podíl MZD je závazným ustanovením LHP u:
 - porostních skupin ve věku nad 80 let
 - porostních skupin mladších, je-li v nich plánována těžba mýtní (i rekonstrukce, přeměny)
 - porostních skupin mladších, zařazených do HS s počátkem obnovy před 80 lety věku (*např. BR a AK v HS 13, 23; TP v HS 19 ...*)
 - holin (neplánuje se do holin z nahodilé těžby menších než 0,08 ha, ani do vylepšení. U holin po kalamitních těžbách, jež přesahují povolenou velikost seče, se podíl MZD přiměřeně snižuje – dle rámcových směrníc)

- **Podíl MZD je možné diferencovat** podle následujících vlastností porostních skupin:
- **porostní typ**
- **aktuální stav porostní skupiny** – přírodní a technické podmínky
- **fáze rozpracovanosti obnovy**
- **zastoupení MZD v ostatních** – již obnovených částech porostu
- **Důvodem ke snižování podílu MZD při obnově porostu nejsou škody působné zvěří!!!**

4) Spolupráce mezi pracovníky HÚL a „provozem“

- **Rozsah a způsob spolupráce** mezi vlastníkem („provozem“) a zpracovatelem LHP je **určen smlouvou o vyhotovení LHP**
- Tato obsahuje:
 - **seznam podkladů**, které vlastník (objednatel LHP) předá, **včetně termínů**
 - **další činnosti, které zajistí vlastník**
 - **podrobnosti o kontrole průběhu prací**
- Součinnost začíná již při přípravě podkladů pro vyhotovení LHP. Jedná se **zejména o pozemkové a mapové podklady**
- Během vyhotovení LHP **vlastník provádí průměrkování určených porostů** (měření výšek a výpočet zásoby provede pracovník HÚL), **kontrolu údajů o lese a kontrolu plánovaných opatření**

- Pracovníci, kteří zpracovávají LHP, **průběžně konzultují** dosud vyhotovenou část práce s vlastníky lesa (správci)
- Všechna opatření by měla být **projednána a odsouhlasena**
- V **posledních třech měsících platnosti starého plánu probíhá schválení genetiky** - seznamu porostů uznaných ke sklizni osiva
- V **závěru roku** uvědomí vlastník zpracovatele o **posledních změnách, které nastaly v porostech od ukončení venkovního šetření**. Jde zejména o **holiny a těžby**. Tyto změny je nutno **zapracovat do LHP**
- **Během ledna** obdrží pracovníci provozu **prozatímní mapy** (*obrysovou, případně porostní a jiné*) a mají možnost **provést poslední kontrolu** a předat **zákres případných nejasností či chyb** zpracovateli LHP

5) Výpočet závazných ustanovení

- Podmínky stanoví lesní zákon (§ 24) a vyhl. č. 84/1996 Sb. (§ 8)

5. 1) Maximální celková výše těžeb

- **Výše těžby mýtní**
- Při výměře lesů **hospodářských a lesů zvláštního určení** na zařizované jednotce **menší než 50 ha** se mýtní těžba stanoví v souladu s RSH **dle potřeb a možností porostů**. Jedná se tedy o **součet hmoty mýtní těžby umístěné do porostních skupin**
- Při výměře lesů **větší než 50 ha** nesmí výše mýtní těžby navržená plánem překročit **rozmezí plus minus 10 % od ukazatele těžební procento**. Obsahuje **těžby umístěné i těžby neumístěné**
- Při výměře **větší než 500 ha** lesa nesmí výše těžby mýtní navržená plánem překročit rozmezí **plus minus 20 % od ukazatele normální paseka**

Nelze-li při dodržení ustanovení předchozího odstavce tuto podmínku splnit, bude při nedostatku mýtních porostů navržená těžba na horní hranici rozmezí pro ukazatel dílčí těžební procento, při nadbytku mýtních porostů na jeho spodní hranici

5.1.1) Výše těžby mýtní odvozená z ukazatele normální paseka

- Výše těžby mýtní odvozená z ukazatele “normální paseka” se určuje
- **pro kategorii lesa hospodářského**
- **pro kategorii lesa zvláštního určení s výjimkou případů uvedených v § 8, odst. 12 vyhl. č. 84/1996 Sb.**
 - **prvních zón národních parků (zvláštní statut 2)**
 - **prvních zón chráněných krajinných oblastí (zvláštní statut 6)**
 - **národních přírodních rezervací (zvláštní statut 10)**
 - **přírodních rezervací (zvláštní statut 11)**

5.1.2) Výše těžby mýtní odvozená z ukazatele těžební procento

- Výše těžby mýtní odvozená z ukazatele **těžební procento** se určuje pro kategorii **lesa hospodářského a pro kategorii lesa zvláštního určení s výjimkou případů** uvedených v § 8, odst. 12 vyhl. č. 84/1996 Sb., – tj.:
 - prvních zón národních parků (zvláštní statut 2)
 - prvních zón chráněných krajinných oblastí (zvláštní statut 6)
 - národních přírodních rezervací (zvláštní statut 10)
 - přírodních rezervací (zvláštní statut 11)

5.1.3) Výše těžby předmýtní

- Výše předmýtní těžby se stanoví jako **součet předmýtních těžeb v jednotlivých porostech**
- **V případě, že výše předmýtních těžeb není v porostech při vyhotovení plánu navržena, odvodí se pro celý zařizovaný majetek v HS ze zásob jednotlivých dřevin, probírkových intenzit (procent) a průměrného zakmenění ve věkových stupních**

Probírkové intenzity jsou uvedeny v příloze č. 5 vyhlášky č. 84/1996 Sb..

Dřevina	Zakmenění	věk (roky)								
		20	30	40	50	60	70	80	90	100
Smrk (porosty nižších bonit)	1,0	-	14	12	11	9	8	7	6	6
	0,9	-	7	4	3	3	3	3	2	2
	0,8	-	2	3	3	2	2	2	2	2
	0,7	-	1	2	2	2	2	2	2	2
Smrk (porosty vyšších bonit)	1,0	47	24	17	12	10	8	7	6	6
	0,9	38	16	7	5	4	4	3	3	3
	0,8	27	4	4	4	4	3	3	3	2
	0,7	10	4	4	4	3	2	2	2	2
Borovice	1,0	19	15	14	12	11	10	9	8	8
	0,9	14	7	7	6	6	5	4	3	3
	0,8	6	4	6	6	5	4	3	3	3
	0,7	4	4	5	5	4	3	3	3	2
Buk	1,0	-	21	21	18	16	13	11	10	9
	0,9	-	16	13	10	6	4	2	1	1
	0,8	-	10	4	2	2	2	2	1	1
	0,7	-	2	1	2	2	2	1	1	1
Dub	1,0	-	26	17	12	10	8	7	6	6
	0,9	-	17	9	3	3	3	2	2	2
	0,8	-	8	3	4	3	3	2	2	2
	0,7	-	3	3	3	3	2	2	2	2

- Smrk nižších bonit má **AVB do 26** a smrk vyšších bonit má **AVB 28 a více**
- Pro dřeviny **ve věkovém stupni 11** a více se probírková intenzita určí **z hodnot pro věk 100 let** uvedených v tabulce přílohy č. 5 vyhlášky č. 84/1996 Sb. – interpolací na zjištěné průměrné zakmenění
- Probírkové procento pro dřeviny **ve věkových stupních s věkem nižším než je uvedeno v příloze č.5 vyhl. 84/96 Sb.**, se stanoví:
 - pro **smrk vyšších bonit a borovici** jako u porostů **20 letých**
 - pro **smrk nižších bonit, buk a dub** jako u porostů **30 letých**

- Těžbu předmýtní stanovenou dle předchozích odstavců **lze zvýšit o očekávaný podíl těžby nahodilé, nejvýše však o 20 %**
- V lesích ochranných se výše těžby stanoví jako **součet těžeb umístěných v jednotlivých porostech tak, aby bylo zajištěno trvalé plnění všech jejich funkcí**
- V lesích prvních zón národních parků a prvních zón chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací a přírodních rezervací je pro určení výše těžby rozhodující schválený plán péče pro tato území

- Pro lesy obhospodařované hospodářským **způsobem výběrným** se stanoví ukazatel celkové výše těžeb (těžba mýtní a předmýtní se nerozlišuje) pomocí **celkového běžného přírůstu**, na základě **vztahu č. 3 a č. 4** uvedeného v příloze č. 5 této vyhlášky
- Celkovým běžným přírůstem se pro účely této vyhlášky rozumí **celková objemová produkce hroubí sledované části lesa za určité období**. Slouží k posouzení **aktuální produkce dřeva**
- **Celková maximální výše těžby se v rámci zpracovávaného plánu stanoví jako součet všech těžeb stanovených podle předchozích odstavců**

Vztah č. 3

$$TC = \left(CBP + \frac{Zs - Zn}{a} \right) \cdot t, \quad \text{kde}$$

- ▶ TC - ukazatel těžby celkové na dobu platnosti LHP - zpravidla 10 let
- ▶ CBP - zjištěný celkový běžný přírůst roční v m³
- ▶ Zs - registrovaná porostní zásoba skutečná
- ▶ Zn - vzorová (normální) porostní zásoba odvozená ze vzorové křivky stromových četností
- ▶ a - vyrovnávací doba - zpravidla kolem 50 let
- ▶ t - doba platnosti LHP (zpravidla 10)

Vztah č. 4

CBP se pak zjistí ze vztahu:

$$\text{CBP} = \frac{Z2 + Tt - Z1 - D}{t}, \text{ kde}$$

- ▶ Z1 - inventarizovaná zásoba předchozí v m³
- ▶ Z2 - inventarizovaná zásoba současná v m³
- ▶ Tt - celková těžba za inventarizované období v m³
- ▶ D - dorost do kmenoviny, který za inventarizované období překročil registrační hranici v m³
- ▶ t - interval mezi inventarizacemi - počet let.

5.2) Stanovení minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu

- Viz předchozí text

5.3) Minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku

- Viz předchozí text

6) Projednání a schvalování LHP, závěrečné šetření

- Stanoví lesní zákon (§ 24 až 27) a vyhl. č. 84/1996 Sb. (§ 11 a 12)

6.1) Závěrečné šetření

- Při závěrečném šetření **schvalující orgán státní správy lesů** prověří v lesních porostech, **jak se zpracovatel v plánu vyrovnal s oprávněnými požadavky dotčených orgánů a osob**
- Tyto **požadavky byly formulovány v zápise ze základního šetření**
- Dále je **namátkově prověřena správnost zjištění stavu lesa a zejména způsob a správnost odvození závazných ustanovení plánu**
- K závěrečnému šetření musí být přizván:
 - **vlastník lesa**
 - **zpracovatel plánu**
 - **dotčené orgány i právnické a fyzické osoby** (hlavně orgán SSOP – KrÚ, CHKO)

- Vlastník, který je povinen hospodařit podle plánu, je **povinen předložit návrh plánu ke schválení orgánu SSL ve 2 vyhotoveních nejpozději do 60 dnů po skončení platnosti předchozího LHP**
- Orgán SSL plán **schválí, pokud není v rozporu s tímto zákonem a ostatními právními předpisy**
- **Jedno vyhotovení zůstává založeno u místně příslušného orgánu SSL, který uhradí náklady na pořízení jedné kopie**
- Pokud se souvislé **lesy jednoho vlastníka rozkládají v obvodu územní působnosti dvou nebo více orgánů SSL**, je ke schválení plánu **příslušný** ten orgán SSL, v jehož územní působnosti leží **největší část lesního majetku**

- Pokud orgán SSL předložený plán **neschválí**, je **vlastník** lesa povinen ve lhůtě stanovené orgánem státní správy lesů předložit **upravený návrh plánu nebo do 30 dnů od doručení vyrozumění o neschválení plánu podat** u tohoto orgánu **písemné námitky**
- **O námitkách rozhodne nadřízený orgán státní správy lesů do 30 dnů**
- **Neuzná-li námitky, stanoví** současně **lhůtu pro předložení upraveného návrhu** plánu orgánu státní správy lesů
- Pokud dojde **v průběhu platnosti plánu ke změnám podmínek**, vyvolávajícím nutnost **změny závazného ustanovení plánu**, zejména z hlediska ochrany lesa nebo z hlediska zajištění plnění funkcí lesa, musí **vlastník lesa požádat schvalující orgán SSL o změnu příslušného závazného ustanovení**

- Na řízení o schvalování plánů nebo povolování změn se nevztahují **obecné předpisy o správním řízení**, s výjimkou rozhodování o námitkách podle odstavce 3
- V řízení o námitkách je účastníkem vlastník lesa a zpracovatel plánu
- Plány se **schvalují s platností k 1. lednu stanoveného roku**
- V období do schválení plánu se vlastník lesa **řídí návrhem plánu**, to se však nevztahuje na hospodářská opatření podléhající výjimce **podle § 31 odst. 2 a § 33 odst. 4 lesního zákona** (*... plocha těžby 1 ha + výjimky a mýtní úmyslná ne pod 80 let a výjimky...*)

- **V rozhodnutí o schválení plánu** uvede orgán SSL:
 - **závazná ustanovení** plánu podle § 24 odst. 2
 - **povolení výjimek** podle § 31 odst. 2 a § 33 odst. 4 lesního zákona
 - jakým způsobem se schválený plán **vypořádal s oprávněnými požadavky** dotčených orgánů a právnických a fyzických osob
- Ke schválení LHP je nutné **kladné závazné stanovisko orgánu ochrany přírody** dle zákona o ochraně přírody č.114/1992 Sb., § 4., odst.3.

III. Součásti a náležitosti LHP

- Podmínky stanoví vyhl. č. 84/1996 Sb. (§ 2 až 5)

7.1) Povinné náležitosti plánu

Plán obsahuje tyto náležitosti:

- a) **textovou část**
- b) **hospodářskou knihu**
- c) **lesnické mapy**

7.1.1) Textová část

- Textová část obsahuje:
 - a) **všeobecné údaje**, zejména identifikaci vlastníka lesa, základní údaje o zpracovateli plánů, platnost a návaznost na předchozí plány, administrativně správní příslušnost celku a orientační mapku
 - b) **zhodnocení přírodních poměrů**, zejména příslušnost k PLO, a přehled SLT a jejich zastoupení; k tomu se využívají údaje z OPRL (§ 23 lesního zákona)
 - c) **zhodnocení stavu lesa a dosavadního hospodaření**
 - d) **údaje vycházející z OPRL**, zejména přehled vyhlášených **kategorií lesů a omezení z toho plynoucích**

- e) **definování hospodářských cílů** vlastníka lesů a stanovení hospodářského záměru na období platnosti plánu
- f) **rámcové směrnice hospodaření** pro zastoupené HS - obsahují základní hospodářská doporučení, údaje o počátku obnovy, doporučených způsobech obnovy a výchovy a dobu zajištění kultur
- g) **výše a zdůvodnění závazných ustanovení plánu**
- h) **závěrečné tabulky souhrnných údajů plánu**
- i) **technickou zprávu s údaji o metodickém postupu zpracování plánu**, pokud postup nevyplývá přímo z lesního zákona nebo z této vyhlášky
- j) přílohy, které tvoří **kopie protokolů, rozhodnutí** (např. o kategorizaci lesů) a **zápisů z jednání** vztahujících se k tvorbě LHP

7.1.2) Hospodářská kniha

- Hospodářská kniha obsahuje:
- **a) údaje o stavu lesa**
- **b) návrh hospodářských opatření**
- **c) plochovou tabulku**
-
- Údaje o stavu lesa se zjišťují a uvádějí **pro nejnižší jednotku prostorového rozdělení lesa** (porost, porostní skupina, etáž)
- Každý **porost má alespoň jednu porostní skupinu** a každá **porostní skupina má alespoň jednu etáž**

- Z údajů o stavu lesa se pro:
 - a) **porosty** uvádí PLO, kategorie lesa, pásmo ohrožení lesa imisemi
 - b) **porostní skupinu** uvádí její plocha nebo výměra a LT
 - c) **etáže** uvádí plocha etáže, HS, věk a zakmenění
 - d) **dřeviny** uvádí taxační veličiny = zastoupení, střední výšky, střední tloušťky, bonity, zásoby a genetická klasifikace u porostů uznaných a u porostů geneticky nevhodných

- **Plán hospodářských opatření pro nejnižší jednotky prostorového rozdělení lesa musí obsahovat:**
 - a) **výši a umístění mýtních těžeb** na celcích s výměrou lesů hospodářských a lesů zvláštního určení menší než 50 ha, v lesích ochranných, v lesích prvních zón národních parků, prvních zón chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací a přírodních rezervací
 - **minimální podíl MZD** při obnově porostu
 - **plochu naléhavých a opakovaných výchovných zásahů v porostech do 40 let** věku pro lesy ve vlastnictví státu a lesy ve vlastnictví obcí

- Mezi **doporučené údaje plánu** hospodářských opatření pro nejnižší jednotky prostorového rozdělení lesa náleží:
- a) **plocha a výše výchovných těžeb, plocha prořezávek a potřeba zalesnění v ploše a dřevinách**; pro lesy neuvedené v v §4 odstavci 4 písm. a) vyhlášky č. 84/1996 Sb. také **doporučená výše a umístění mýtních těžeb**
- b) **v případě lesů zvláštního určení účelová opatření**

- **Plochová tabulka** sestává z:
 - **výčtu parcelních čísel** všech pozemků určených k plnění funkcí lesa pojatých do plánu, s uvedením **výměr parcel**
 - **výčtu porostní půdy** dle porostů a vyšších jednotek, bezlesí a jiných pozemků s **jejich označením**
- **Údaje jsou členěny dle katastrálních území a dle kategorií lesů**
- Hospodářská kniha **může mít vymezen prostor pro** přehledné vedení údajů o provedených hospodářských opatřeních - **hospodářskou evidenci**

IV. Využití LHP vlastníkem lesa

- LHP je nástrojem vlastníka lesa a jeho odborného lesního hospodáře
- Umožňuje mu **přijímat časově a prostorově správně orientovaná rozhodnutí** směřující k maximálnímu trvale udržitelnému a pokud možno vyrovnanému výnosu z lesa
- **Obdobou plánů pro drobné lesy** (o výměře menší než 50 ha) ve vlastnictví fyzických a právnických osob, pokud pro takové lesy není zpracován plán, **jsou lesní hospodářské osnovy (LHO)**
- Dobře zpracovaná textová část podává ucelený a detailní přehled o majetku , v případě využití historických průzkumů i o jeho postupných vlastnících a jejich hospodaření

- **Hospodářská kniha** , která obsahuje údaje o stavu lesa, návrh hospodářských opatření a plochovou tabulku, je „kuchařkou“, jak s majetkem nakládat po dobu, na kterou byl plán vyhotoven, a tak realizovat svůj hospodářský cíl, který vlastník definoval před vyhotovením plánu
- **Lesnické mapy** podávají podrobný přehled o prostorovém rozdělení lesa a tím umožňují se v něm orientovat, podávají situační a výškové údaje pro různé práce v lese, pro zpřístupňování lesních částí, meliorace apod. Vyjadřují plánované těžby, případně výchovné zásahy a zalesnění, vyjadřují základní podmínky pro růst dřevin na jednotlivých lokalitách

Zdroje informací

- http://oryx.mendelu.cz/honza/hul1/index.php?option=com_content&task=view&id=5&Item
- <http://www.uhul.cz/>